

**Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) sākotnējā sabiedriskā apspriešana
paredzētajai darbībai – vēja parka “Iecava” un tā saistītās infrastruktūras būvniecība Bauskas
novada teritorijā**

PROTOKOLS

Sanāksmes norises laiks: 2025. gada 13. marts, plkst. 17:00 Iecavas kultūras namā (Rīgas iela 18, Iecava, Bauskas nov., LV-3913).

Sanāksmi vada:

Baiba Ozoliņa, SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” vides speciāliste.

Sanāksmes dalībnieki: Klātienē sanāsmē piedalās 46 dalībnieki, savukārt attālināti ZOOM platformā pieslēgušies 21 dalībnieks (*sanāksmes dalībnieku saraksts pieejams pēc pieprasījuma*).

Sanāksmi protokolē: Elīza Gerda Kaņepa, SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” vides speciāliste.

Sanāksmes gaita:

Baiba Ozoliņa uzsāk sanāksmi (*hibrīdformāts*). Sniedz ieskatu par sanāksmes galvenajiem tematiem un sanāksmes gaitu. Dod vārdu vēja parka Enery attīstītajam. Norāda, ka sanāksme tiek ierakstīta un tiks sagatavots protokols.

Andrejs Kombecovs, SIA “Enery Latvia” pārstāvis, iepazīstina ar sevi un Enery uzņēmumu, sniedzot ieskatu jau veiksmīgi realizētajos projektos un izskaidrojot plānotā vēja parka attīstības ciklu. Skaidro obligātos maksājumus, kas tiks veikti mājtsaimniecībām un pašvaldībai. Tāpat tiek norādīts, ka tiks organizētas konsultatīvās darba grupas. Dalībniekiem tiek sniegta informācija par pašlaik plānotās vēja elektrostacijas (VES) organizatoriskajiem procesiem, kas šobrīd ir aktuāli. Tiek dots vārds Oskaram Beikulim.

Oskars Beikulis, SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” vadošais konsultants, iepazīstina dalībniekus ar ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesu, tā mērķiem, galvenajiem projekta raksturlielumiem un ietekmēm, kas tiks izvērtētas šī procesa ietvaros. Tiek uzsvērts, ka tiks organizētas konsultatīvās darba grupas, kuru laikā tiks sniegta skaidrojoša informācija par vēja parka plānošanas procesu, tā ietekmi uz dabas vērtībām un cilvēka veselību. Konsultants aicina dalībniekus izteikt priekšlikumus un ieteikumus Enerģētikas un vides aģentūrai par tām ietekmēm, kas tiks izvērtētas IVN procesa ietvaros. Skaidro, ka pagaidām ekspertu atzinumi vēl nav saņemti, un izpēte aktīvi notiek. Izskaidro, kas tiek vērtēts Ietekmes uz vidi novērtējumā. Stāsta par kumulatīvajām ietekmēm un vēja parkiem, kas tiek plānoti tuvākajā apkārtnē šim projektam.

Baiba Ozoliņa atklāj diskusiju daļu, un dalībniekiem tiek sniegti norādījumi par jautājumu uzdošanas kārtību.

Sanāksmes dalībnieks 1 jautā, kas ir patiesā labuma guvējs, un kāds labums būs iedzīvotājiem un viņam kā indivīdam.

Andrejs Kombecovs norāda divus fondus, kas sastāda pamatkapitālu SIA "Enery Latvia" un skaidro, ka nav iespējams noteikt patiesā labuma guvējus, iepazīstina ar SIA "Enery Latvia" vadību. Norāda par maksājumiem, kas tiek piešķirti iedzīvotājiem, kas ietilpst 2 km robežās ap plānoto vēja parku.

Oskars Beikulis lūdz Andrejam paskaidrot iedzīvotājiem par pašizmaksu.

Andrejs Kombecovs skaidro, ka netiek saņemts dotācijas atbalsts. Paskaidro, kā veidojas pašizmaksa.

Sanāksmes dalībnieks 2 lūdz izskaidrot, kāpēc elektroenerģijas izmaksas attīstītajās valstīs ir lielākas.

Andrejs Kombecovs norāda uz Austrijas un Vācijas piemēru un pamato, kas ir ietekmējošie faktori elektroenerģijas cenu pieaugumam šajās valstīs.

Sanāksmes dalībnieks 3 jautā, vai ietekmes uz vidi novērtējumā tiek izvērtēta arī ietekme uz dabu pēc 20 gadiem.

Oskars Beikulis norāda, ka dabas novērtējumus speciālisti izsniedz, ņemot vērā ilglaicīgas ietekmes.

Sanāksmes dalībnieks 3 jautā, kas notiek ar betonu, kas tiek izmantots vēja elektrostaciju izbūvei.

Oskars Beikulis norāda, ka pēc vēja elektrostacijas darbības termiņa beigām pamati tiks atkārtoti izmantoti, lai uzbūvētu jaunas stacijas.

Sanāksmes dalībnieks 3 norāda betona daudzumu, kas tiek izmantots vēja elektrostaciju izbūvei, jautā, kā tiek utilizētas vēja elektrostacijas.

Oskars Beikulis norāda, ka lielākā daļa vēja elektrostaciju detaļu ir pārstrādājamās un sniedz piemērus ar valstīm, kurās tas tiek darīts. Skaidro, ka aktīvi tiek pētīti jauni risinājumi, kā veiksmīgi pārstrādāt vēja elektrostacijas. Norāda, ka aprites ekonomikas principi attiecas arī uz VES ražotājiem. Paskaidro, ka šī projekta ietvaros šobrīd ir grūti prognozēt, utilizēšanas lokāciju pēc 30 gadiem, skaidro, kas ir atbildīgais.

Andrejs Kombecovs norāda, par esošo līgumu ar LVM par mežu atjaunošanu, rekultivāciju pēc vēja elektrostaciju darbības beigām.

Sanāksmes dalībnieks 4 pārstāv mednieku klubu, norāda, ka medī šajās zemēs. Skaidro, ka pārzina plānoto vēja parka izpētes teritoriju un skaidro, ka teritorijā dzīvo jūras ērgļu ģimene un melnie stārķi. Izsaka vēlmi apskatīt attēlu ar vēja ģeneratoru, kas atrodas mežā.

Oskars Beikulis norāda, ka nepieciešamības gadījumā ir iespējams sagatavot attēlu uz nākamo darba grupu.

Sanāksmes dalībnieks 5 jautā, cik garš masts ir plānots vēja turbīnai.

Oskars Beikulis skaidro augstāko vēja turbīnu izmērus, kas šobrīd pieejami tirgū. Norāda, ka šim projektam pagaidām ir vairākas tehnoloģiskās alternatīvas, kas vēl nav izlemtas.

Andrejs Kombecovs papildina par turbīnu izvēli pēc to augstuma, kas būtu piemērotas izbūvei mežu teritorijās, lai nebūtu nepieciešama liela atmežošana.

Sanāksmes dalībnieks 4 jautā, kādi ir galvenie kritēriji, kas raksturo teritoriju atbilstību LVM teritorijā.

Oskars Beikulis norāda, ka ir noteiktas īpaši aizsargājamās teritorijas un citas aizsargājamās zonas, vai citi kritēriji, kur vēja parku būvniecība nav atļauta. Savukārt pārējās teritorijas, kas pieder LVM, tiek izvērtētas, un uzņēmums lemj, kuras no tām izolēt. Aicina iedzīvotājus būt aktīviem un piedalīties ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesa izstrādē un ziņot par atrastajām putnu ligzdām vai reģistrēt tās DAP.

Sanāksmes dalībnieks 6 norāda, ka nav apraksts par morālo kaitējumu un vēlas noskaidrot zemes vērtības izmaiņas.

Oskars Beikulis norāda uz provizorisko staciju izkārtojumu, kas var būt mainīgs. Skaidro, ka tiks organizētas darba grupas, kurās jau tematiski tiks apspriestas dažāda veida ietekmes un izklāsta darba grupu kārtību.

Sanāksmes dalībnieks 6 skaidro, ka ir sašutusi, jo nav dzirdējusi informāciju par ietekmi uz cilvēku veselību, bet daudz klausījusies par ietekmi uz dzīvniekiem.

Oskars Beikulis norāda, ka projekta turpmākajā attīstības posmā tiks veikti vēl vairāki novērtējumi, pēc kuru rezultātiem tiks secinātas ietekmes. Skaidro, ka ir paredzēta darba grupa, kurā informēs par novērtējumu rezultātiem mirgošanai, trokšņa mērījumiem u.c.

Sanāksmes dalībnieks 6 piebilst, ka tuvākajā apkārtnē plāno arī Rail Baltica izbūvi un izsaka satraukumu par to, ka tiks izcirstas mežu teritorijas.

Sanāksmes dalībnieks 7 jautā, kāda ir plānotā turbīnu jauda un vēlas noskaidrot, kāpēc tiek ņemti vērā tieši 800 m no dzīvojamajām ēkām līdz plānotajām turbīnām.

Andrejs Kombecovs norāda, ka atkarībā no vēja elektrostaciju konkrētā modeļa ir atkarīga arī jauda un sniedz piemērus dažādajām tehnoloģiskajām alternatīvām ar konkrētiem skaitļiem, bet skaidro, ka tas ir atkarīgs no izpētes rezultātiem.

Oskars Beikulis norāda uz vēsturiski ieviestajām prasībām, skaidrojot piemērus no dažādām valstīm par vēja parku augstumu un attālumu līdz dzīvojamām ēkām. Skaidro, kā tiek plānots šis attālums, ņemot vērā vietējos noteikumus un starptautisko praksi. Papildina, kādi vēja elektrostaciju projekti ir izgājuši IVN procesu un varētu sākt būvniecību tuvākajos gados.

Sanāksmes dalībnieks 8 izsaka pateicību iedzīvotājiem, ka ir ieradušies kuplā skaitā un mudina būt aktīviem. Norāda, ka ir pret vēja elektrostaciju būvniecību. Jautā, no kuras valsts ir plānots iegādāties vēja ģeneratorus.

Andrejs Kombecovs norāda, ka tas ir atkarīgs no izvēlēta vēja ģeneratoru modeļa.

Oskars Beikulis papildina, ka šobrīd populārākie vēja turbīnu modeļi ir Nordex un Vestas. Tāpat sniedz informāciju par valstīm, kur šie modeļi tiek ražoti.

Sanāksmes dalībnieks 8 norāda, ka ir piedalījies arī citās vēja elektrostaciju darba grupās un sanāksmēs. Apšaubā, iepriekš sniegto informāciju, izsaka bažas, ka vēja elektrostacijas netiek utilizētas korekti un tiek ieraktas zemē. Jautā, cik gadu līgums ir noslēgts ar LVM.

Andrejs Kombecovs norāda, ka līgums ir uz 30 gadiem ar 5 gadu pagarināšanas iespēju.

Sanāksmes dalībnieks 8 jautā, vai vēja parka attīstītāji ir tikai starpnieki, jo ir dzirdēts, ka „Latvenergo” sadarbojas ar LVM.

Oskars Beikulis norāda, kārtību kādā notikusi LVM teritoriju izsole.

Sanāksmes dalībnieks 8 jautā, kāpēc tika izvēlēta tieši Latvijas teritorija.

Andrejs Kombecovs norāda, ka tika izvēlētas arī teritorijas citās valstīs.

Sanāksmes dalībnieks 8 jautā, kā tiks nodrošināta ugunsdrošība, papildinot, ka Latvijā VUGD nav izveidots pietiekams drošības tīkls.

Oskars Beikulis norāda, ka visiem vēja parkiem tiek sagatavots Civilās aizsardzības plāns un izskaidro kārtību, lai šo plānu būtu iespējams saņemt.

Sanāksmes dalībnieks 8 jautā, kad būs zināma infrastruktūra.

Oskars Beikulis norāda, ka tas tiks izskaidrots turpmākajās darba grupās.

Sanāksmes dalībnieks 8 norāda, ka projekta ietvaros ir nepieciešama izpēte par ietekmi uz bitēm.

Oskars Beikulis skaidro, ka IVN procesā tiek izvērtēta ietekme uz saimniecību – tajā skaitā bitēm.

Sanāksmes dalībnieks 8 atzīmē, ka Latvija pārdod enerģiju biržā par zemu cenu, bet tajā pašā laikā iegādājas enerģiju par augstāku cenu.

Oskars Beikulis norāda, ka uz nākamajām dara grupām, iespējams, būtu nepieciešamais enerģētikas eksperts, kurš varētu sīkāk izstāstīt par šo tēmu. Komentē par februāra elektrību cenu augumu.

Sanāksmes dalībnieks 9 jautā, kāds būs lecavas ieguvums no kompensācijas maksājuma, kas tiks piešķirts Bauskas novadam. Jautā, kāds ir ieguvums iedzīvotājiem. Skaidro, ka ir citas teritorijas, kas būtu labākas vēja parku izbūvei.

Oskars Beikulis norāda, ka konkrētās teritorijas šim mērķim ir paredzējuši Latvijas valsts meži. Papildina, ka šeit klātesoša ir nepieciešamā elektropārvades līnija vēja parka izbūvei.

Sanāksmes dalībnieks 9 jautā, cik izmaksā izbūvēt elektropārvades līniju un norāda, ka citās valstīs vēja parkus izbūvē tālāk no iedzīvotājiem, piemēram, jūrās.

Oskars Beikulis skaidro, ka elektropārvades izbūves vietas tiek plānotas ekonomiski, ņemot vērā faktorus, piemēram, pieejamību, izmaksas un nepieciešamo infrastruktūru. Papildus skaidro, kāda ir specifikācija atkrastes elektrostacijām un to izbūvei, ņemot vērā jūras apstākļus, attālumu no krasta un tehniskās prasības.

Sanāksmes dalībnieks 10 norāda uz to, ka Latvija saražo vairāk elektroenerģijas, kā patērē. Norāda, ka ir pret vēja parkiem. Izklāsta, ievāktu informāciju par vēja parkiem, kas tiek plānoti Latvijā.

Oskars Beikulis norāda, ka tiek pētīti vairāki projekti, bet ne visi šie vēja parki pabeigs IVN procesu un tiks realizēti. Skaidro, pēc kādiem kritērijiem vēja parku attīstītāji izvēlas teritorijas projektu attīstīšanai. Norāda uz nosacījumiem, kas ir jāievēro.

Sanāksmes dalībnieks 10 norāda uz savu pieredzi Baldonē sakarā ar konkrēta vēja parka sabiedrisko apspriešanu un skaidro, ka iedzīvotāji nesaņēma nepieciešamo informāciju. Papildina, ka dzīvos 2 km attālumā no vēja parka, kas plānots Baldonē (*demonstrē mirgošanas efektu*).

Oskars Beikulis skaidro, ka visos IVN ziņojumos mirgošanas efekts tiek vērtēts. Norāda, ka ietekme ir novērojama 2 – 3 km attālumā, atkarībā no staciju izvietojuma. Atzīmē, ka IVN darba uzdevumā ir noteikts, ka jāvērtē mirgošanas laiks katrā apkārtnē esošajā mājā un jāparedz pasākumi ietekmes mazināšanai. Papildina, kādi tehniskie risinājumi tiek izmantoti mirgošanas efekta novēršanai. Skaidro kārtību, kādā tiek veikti trokšņa novērtējumi.

Sanāksmes dalībnieks 10 norāda, ka iedzīvotāji netiek pietiekami iesaistīti lēmuma pieņemšanā.

Sanāksmes dalībnieks 11 jautā, kā tiek aprēķināta kompensējamā summa, kas tiek piešķirta pašvaldībai.

Oskars Beikulis norāda uz Ministru kabineta noteikumiem, pēc kuriem vadās kompensāciju aprēķināšanai.

Sanāksmes dalībnieks 12 jautā, kā tiek aprēķināti ekonomiskie riski gadījumā, ja kompānija bankrotētu.

Andrejs Kombecovs norāda, ka patiesā labuma guvēja reģistrā ir Latvijas un Lietuvas SIA “Enery” attīstības vadītājs, kas ir meitas uzņēmums, un skaidrots, ka lielākais patiesā labuma guvējs ir “Enery Development GmbH” Austrijā. Papildina, ka visi riski tiek izvērtēti un aprēķināti, tostarp attiecībā uz vēja parku utilizēšanu. Tomēr galvenā tendence ir tāda, ka, ja uzņēmums bankrotē, vēja parku teritorijas bieži pārņem citi vēja parka attīstītāji.

Sanāksmes dalībnieks 12 jautā, kas notiek gadījumā, ja neviens nevēlas pārņemt vēja parka teritoriju.

Oskars Beikulis norāda, ka ir fonds, kurā ir iespēja iemaksāt naudu vēja parku utilizācijai, taču nevienā normatīvajā aktā nav aprakstīts, ka tas būtu obligāts maksājums. Skaidro, ka šis ir jautājums, kurš ir Ekonomikas ministrijas atbildībā.

Sanāksmes dalībnieks 13 norāda, ka elektrības cenas tikai pieaugs pēc vēja parka izbūves. Skaidro, ka ir veicis izpēti par vēja parkiem Latvijā un arī citās valstīs. Papildina, ka enerģijas ieguvei jau tika noslēcināts Staburags. Norāda, kāds ir ieguvums no vēja parkiem un kur, kā tiks utilizēts liels daudzums betona, kas ir paredzēts vēja ģeneratoru izbūvei. Papildina ar uztraukumu par zemes vērtības samazināšanos. Aicina pārējos iedzīvotājus vēlēties, lai pašvaldībā būtu cilvēki, kas par šo domā. Skaidro, ka tiek pamazām zaudētas meža zemes, izbūvējot pievedceļus vēja elektrostaciju realizēšanai. Jautā, kādā periodā stacija varētu tikt atpelnīta.

Sanāksmes dalībnieks 14 jautā, kāda ietekme būs uz lopkopību un cilvēkiem.

Oskars Beikulis norāda, ka tiks novērtēta ietekme uz lopkopību un tas ir jau iekļauts projekta programmā, papildina, ka konsultējoties ar mednieku biedrību Ventspilī tiks sagatavota informācija arī par meža zvēriem.

Sanāksmes dalībnieks 15 jautā, par iedzīvotāju iespēju uzbūvēt savā īpašumā māju, kas atrodas tuvāk par 800 m no vēja elektrostacijas.

Oskars Beikulis norāda, ka pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr. 240 ir abpusējs ierobežojums izbūvēt mājas vai vēja elektrostacijas tuvāk par 800 m.

Sanāksmes dalībnieks 16 jautā, kāpēc vēja elektrostacijas plānots būvēt teritorijās, kur nav liels vējš.

Oskars Beikulis norāda, ka vēja elektrostaciju modelis un novietojums ir svarīgs. Skaidro, ka šajā teritorijā ir labi vēja apstākļi.

Sanāksmes dalībnieks 10 jautā, kā tiek novērtēts zemo frekvenču troksnis un vibrācijas.

Oskars Beikulis norāda, ka vadoties pēc Dānijas normatīviem tiek izvērtēts zemas frekvences troksnis IVN procesā. Tiek izmantota modelēšana, lai varētu noteikt trokšņa lielumus. Atgādina par kārtību, kādā notiek jautājumu uzdošana attālināti. Papildina, ka ceturtajā darba grupā tiks vairāk paskaidrots par ietekmi uz veselību un izstāsta kārtību, kādā tiek mērīts troksnis tuvākajās dzīvojamajās mājās vēja parka ekspluatācijas fāzē.

Sanāksmes dalībnieks 10 jautā, pēc kāda režīma tiek izslēgti vēja ģeneratori.

Oskars Beikulis norāda uz 2013. gada Tārgales vēja parku, kuram blakus tika plānots vēl viens vēja parks, bet IVN procesa laikā tika atklāts, ka tas atrastos putnu migrācijas ceļā un VES būtu jāapstādina vismaz uz pusgadu. Papildina, ka, lai noskaidrotu apstādināšanas nepieciešamību, ir jāveic IVN.

Sanāksmes dalībnieks 17 jautā, kāds kompensējums būs iedzīvotājiem, kuriem pieder šajā apkārtnē nekustamie īpašumi.

Oskars Beikulis norāda, ka pēc šobrīd pieejamajiem jaunākajiem pētījumiem ietekme uz nekustamajiem īpašumiem nav novērota. Papildina, ka šim konkrētajam projektam tas nav zināms.

Sanāksmes dalībnieks 18 atzīmē mīnusus saistība ar vēja parku izbūvi. Skaidro, ka atomelektrostacijas ir dabai draudzīgākas un efektīvākas. Skaidro savu viedokli par elektroauto dzīves ciklu un papildina, ka ūdeņradis ir inovācija un labāks risinājums, kā vēja parki.

Oskars Beikulis norāda, ka ūdeņradis tiek izmantots Eiropā, bet tam ir liels risks un tam ir nepieciešams liels elektroenerģijas daudzums.

Iedzīvotāji diskutē savstarpēji.

Baiba Ozoliņa lūdz savstarpējās diskusijas turpināt pēc sanāksmes beigām un brīdina par sanāksmes tuvošanos beigām.

Sanāksmes dalībnieks 2 jautā, kad būs iespēja tikties ar lēmuma pieņēmējiem, un kurā procesā šobrīd ir projekts.

Oskars Beikulis norāda, ka IVN Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu vada pašvaldības pārstāvis, papildina ar informāciju par darba grupām un aicina pašvaldību piedalīties.

Aivars Mačeks, Bauskas novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieks, norāda, ka iedzīvotāju nepatika pret vēja parkiem ir ņemta vērā un Ministru kabinets, iespējams, būs tas, kas par to atbildēs pēc pašvaldību balsošanas rezultātiem. Papildina, ka pašvaldība ir pieņēmusi lēmumu, ka 50% kompensācijas nokļūs pie iedzīvotājiem, kurus skar projekta teritorija.

Oskars Beikulis norāda, ka bieži vēja parku sākotnējās apspriedēs iedzīvotāji ir pret vēja parku izbūvi, bet tāpēc ir svarīgi izvērtēt IVN procesa posmus, lai izprastu projektu un tad to vērtētu.

Aivars Mačeks norāda, ka ņems vērā iedzīvotāju vēlmes un viedokli. Skaidro, Bauskas novada teritorijas plānojuma izstrādes procesu un piemin, kādi grozījumi ir veikti, paskaidrojot zemes izmantošanas veidu izmaiņas. Papildina, kādi ierobežojumi ir izstrādāti teritorijas plānojumā saules, vēja parku izbūvei un karjeriem. Skaidro, kādi ierobežojumu tiks noteikti kabeļu rakšanai zem pašvaldības ceļiem, aicina attīstītājus sadarboties ar privātpersonām ceļu izbūvei.

Oskars Beikulis pasakās Bauskas novada pašvaldības pārstāvim par piedalīšanos sanāksmē.

Baiba Ozoliņa aicina noslēgt sanāksmi.

Andrejs Kombecovs papildina par vēja parku izpēti Latvijā, papildina, ka ne visi plānotie vēja parki tiks realizēti. Aicina piedalīties darba grupās un būt aktīviem. **Andrejs Kombecovs** noslēdz sanāksmi.

Sanāksme tiek slēgta: plkst. 19.30

Sanāksmes vadītāja B. Ozoliņa

Sanāksmi protokolēja E. G. Kaņepa

Sanāksmes protokols ir sagatavots, izmantojot sanāksmes laikā veikto audio ierakstu.